

Številka: 00104-109/2019/14

Datum: 29. 8. 2019

Odgovor na zahtevo za dopolnitev odgovora na poslansko vprašanje Zmaga Jelinčiča Plemenitega v zvezi z albanizacijo Velenja

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Zmago Jelinčič Plemeniti je 12. 7. 2019 preko predsednika Državnega zbora Republike Slovenije mag. Dejana Židana na Vlado Republike Slovenije naslovil zahtevo za dopolnitev odgovora na poslansko vprašanje v zvezi z albanizacijo Velenja.

Odgovor Vlade Republike Slovenije:

Vlada Republike Slovenije ob pregledu ukrepov vključevanja tujcev v slovensko družbo ocenjuje, da se je v Republiki Sloveniji v zadnjih desetih letih sistemsko naredilo zelo veliko. Med ukrepi, ki jih pripravlja in skupaj z evropskimi skladi sofinancira Ministrstvo za notranje zadeve kot pristojno ministrstvo za usklajevanje in koordinacijo nalog vključevanja tujcev, je treba najprej omeniti programe brezplačnega učenja jezika in spoznavanja družbe za državljane tretjih držav, ki imajo na področju vključevanja priseljencev osrednjo vlogo. V skladu s Skupnimi temeljnimi načeli za politiko integracije priseljencev v EU, ki temeljijo na opredelitvi integracije kot dvosmernega procesa, vključevanju in nadgrajevanju protidiskriminacijske politike, spoštovanju temeljnih vrednot EU ter spoštovanju človekovih pravic, je osnovno poznavanje jezika, zgodovine in institucij družbe gostiteljice nujno za integracijo. Omogočanje priseljencem, da pridobijo to osnovno znanje, pa bistveno vpliva na uspešnost vključevanja.

Kot je bilo že omenjeno v prejšnjem odgovoru, je Ministrstvo za notranje zadeve z izvajanjem brezplačnih programov vključevanja za priseljence pričelo novembra 2008. Od septembra 2012 programi učenja slovenskega jezika in spoznavanja družbe potekajo na podlagi enotnega, javnoveljavnega programa **Začetna integracija priseljencev (ZIP)**, v okviru katerega tečajniki spoznavajo slovensko družbo preko učenja slovenskega jezika. Program je na pobudo Ministrstva za notranje zadeve in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport oblikoval Andragoški center Slovenije.

Iz evidence o udeležbi tujcev v programih vključevanja, ki jo skladno s 17. točko prvega odstavka 110. člena Zakona o tujcih (Ur. l. RS, št. 1/18 – UPB in 9/18 – popr.) vodi Ministrstvo za notranje zadeve, izhaja, da je v obdobju od 1. 1. 2008 do 30. 6. 2019 z obiskovanjem tečaja slovenskega jezika oz. enotnega tečaja, ki se izvaja na podlagi javno veljavnega programa ZIP na področju Republike Slovenije pričelo 15.216 oseb. V tem obdobju se je brezplačnega preverjanja znanja na osnovnem nivoju udeležilo 6.823 upravičencev, med njimi ga je uspešno opravilo 4.754 oseb, neuspešnih pa je bilo 2.069 oseb.

Glede podvajanja programov dodatno pojasnjujemo, da Ministrstvo za notranje zadeve izvaja projekte nudenja pomoči pri vključevanju tujcev, ki niso državljani EU, skladno z določili 106. člena Zakona o tujcih, medtem ko so tečajji slovenskega jezika v okviru ukrepov aktivne politike zaposlovanja Zavoda RS za zaposlovanje namenjeni tujcem iz tretjih držav, ki so prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb.

Pri večini projektov Ministrstvo za notranje zadeve prepušča izbranim izvajalcem, da bodo zagotovili najprimernejši kader, ki bo zagotovil uspešno izvedbo projekta. Edina izjema je izvedba enotnega tečaja na podlagi javno veljavnega programa ZIP, kjer mora izbrani izvajalec zagotoviti, da bodo učitelji ustrezali pogojem za znanje izvajalcev programa, ki so določeni v poglavju 2.6. javno veljavnega izobraževalnega programa za odrasle ZIP.

Ministrstvo za notranje zadeve sofinancira tudi druge programe medsebojnega poznavanja in razumevanja s slovenskimi državljani na lokalni ravni, zato je objavilo javni razpis, s katerim je skušalo spodbuditi organiziranje posebnih središč medkulturnega dialoga z namenom izvajanja aktivnosti, namenjenih pomoči pri vključevanju tujcev, tako prosilcev za mednarodno zaščito, oseb, ki so to že pridobile, in državljanov tretjih držav v lokalno okolje, aktiviranju in povezovanju lokalnega prebivalstva, ki je pripravljeno sodelovati pri ustvarjanju okolja, odprtega za vključevanje, ter osveščanju lokalnega prebivalstva o vključevanju kot dvosmernem procesu. Za **organiziranje središč medkulturnega dialoga** v Velenju je Ministrstvo za notranje zadeve namenilo 14.372,80 EUR (od skupno 57.491,18 EUR), v Mariboru 14.374,28 EUR (od skupno 57.497,09 EUR) in v Kopru 14.375 EUR (od skupno 57.500 EUR).

Kot že omenjeno v prejšnjem odgovoru, je **Večjezični priročnik za lažje sporazumevanje v zdravstvu** nastal v okviru projekta "Izdaja slovarja, namenjenega lažji komunikaciji migrantov z zdravstvenim osebjem", ki je potekal od julija 2016 do januarja 2018. Projekt je poleg priprave priročnika v sedmih jezikovnih različicah vseboval tudi pripravo in izvedbo brezplačnega usposabljanja zdravstvenih delavcev. Celotna vrednost projekta je znašala 99.239,67 EUR (z DDV), glede na vsebinsko prepletenost projekta pa je nemogoče oceniti kolikšen del te vrednosti je bil namenjen izključno izvedbi Priročnika za lažje sporazumevanje v zdravstvu v slovensko/albanski različici.

Svet za integracijo tujcev je bil s strani Vlade Republike Slovenije ustanovljen z namenom sodelovanja državnih in drugih organov, institucij in združenj pri učinkovitem izvajanju ukrepov vključevanja tujcev (torej širše skupine priseljencev). Naloge sveta so podajanje mnenj in priporočil k nacionalnim programom, pomembnim za integracijo tujcev, sodelovanje v postopkih priprave zakonov in drugih predpisov, ki vplivajo na področje integracije tujcev, ter spremljanje izvajanja integracijskih aktivnosti, analiziranje stanja ter letno poročanje Vladi Republike Slovenije.

Kot izhaja iz sklepov¹ Vlade Republike Slovenije, je sestava Sveta za integracijo tujcev poimensko naslednja: mag. Sandi Čurin, predsednik sveta; Nataša Potočnik, namestnica predsednika sveta; Tilen Božič, član; mag. Dušan Lužar, član; dr. Jernej Štromajer, član; mag. Petra Culetto, članica; mag. Franci Zlatac, član; Dalibor Jugović, član; Sonja Šarac, članica; Julija Mesarič, članica; Tanja Hodnik, članica; Anita Jug Došler, članica.

Medresorska delovna skupina za pripravo in spremljanje izvajanja Strategije Vlade Republike Slovenije na področju migracij ter za koordinacijo aktivnosti s področja migracij je bila s strani Vlade Republike Slovenije ustanovljena novembra 2018 za pripravo strategije na področju migracij, ki bo opredelila cilje, usmeritve in ukrepe za učinkovito upravljanje migracij v Republiki Sloveniji. Po sprejetju strategije² bo spremljala njeno izvajanje in koordinirala aktivnosti s področja migracij, o izvajanju strategije pa vsake tri mesece poročala Vladi Republike Slovenije. Medresorska delovna skupina ne prevzema pristojnosti, ki jih imajo ministrstva in drugi državni organi na področju migracij v skladu z veljavno zakonodajo in drugimi pravnimi podlagami, temveč je njena naloga izključno koordinativna in posvetovalna. Njena naloga je tudi redno spremljanje situacije na področju migracij ter koordinacija operativnih aktivnosti in predlaganje potrebnih ukrepov v situacijah povečanega obsega migracij. S tem bo uvedeno in zagotovljeno sistemsko in horizontalno spremljanje situacije na področju

¹ Sklep iz 26. redne seje dne 23. 8. 2012; sklep iz 76. redne seje dne 25. 2. 2016; sklep iz 172. redne seje dne 14. 3. 2018; sklep iz 27. redne seje dne 11. 4. 2019.

² Vlada Republike Slovenije je Strategijo Vlade RS na področju migracij sprejela na seji dne 18. 7. 2019.

migracij, ki trenutno ne obstaja, je pa potrebno zaradi že dalj časa naraščajočega trenda, predvsem na področju nezakonitih migracij in mednarodne zaščite.

Kot izhaja iz sklepa³ Vlade Republike Slovenije, je sestava medresorske delovne skupine poimensko naslednja: mag. Sandi Čurin, vodja medresorske delovne skupine; Nina Gregori, namestnica vodje medresorske delovne skupine; Tilen Božič, član; mag. Jurij Snoj, namestnik člana; mag. Aleš Cantarutti, član; dr. Peter Vrtačnik, namestnik člana; mag. Petra Culetto,⁴ članica; mag. Bojan Kurež, namestnik člana; Aleš Prijon, član; mag. Tanja Bolte, namestnica člana; mag. Dobran Božič, član; Tanja Miškova, namestnica člana; Natalija Kovač Jereb, članica; mag. Irena Drmaž, namestnica članice; dr. Dominika Švarc Pipan, članica; Andreja Lang, namestnica članice; mag. Pia Vračko, članica; Tanja Mate, namestnica članice; Martina Vuk, članica; dr. Stanka Lunder Verlič, namestnica članice; Leon Behin, član; Uroš Korošec, namestnik člana; mag. Miloš Bizjak, član; Boštjan Šefic, namestnik člana; Darko But, član; mag. Stanislav Lotrič, namestnik člana; Predstavnik Slovenske obveščevalno varnostne agencije (član in namestnik člana); mag. Tatjana Bobnar, članica; Melita Močnik, namestnica članice; mag. Mojca Špec Potočar, članica; mag. Katarina Štrukelj, namestnica članice; dr. Alenka Kajzer, članica; Maja Dolenc, članica; mag. Kristina Plavšak Krajnc, članica; Nataša Pavšek, namestnica članice. Pri tem Vlada Republike Slovenije dodaja, da je zaradi kadrovske spremembe v pripravi predlog novega sklepa.

Tako svet kot tudi medresorska delovna skupina za svoje delovanje ne porabljata dodatnih sredstev, saj se naloge opravljajo v okviru rednega delovnega časa.

Vlada Republike Slovenije ponovno poudarja, da **migracije spodbujajo razvoj**, kar izhaja že iz Resolucije o migracijski politiki Republike Slovenije, sprejete v Državnem zboru Republike Slovenije leta 2002, v kateri je zapisano, da je politika migracij tematsko področje, ki je z lastno strategijo, načeli, izhodišči in pravili integralna in fleksibilna entiteta prebivalstvenega, gospodarskega, družbeno-kulturnega in političnega razvoja Republike Slovenije. Resolucija nadalje poudarja, da integracijska politika oziroma v ožjem smislu priseljenška politika do prisotnih in bodočih priseljencev, ki se nanaša na ukrepe države in družbe, ki zagotavljajo ugodne pogoje za kakovost življenja priseljenih, vključno z aktivnim preprečevanjem diskriminacije, ksenofobije in rasizma, spodbujajo integracijo in omogočajo, da priseljenci postanejo odgovorni udeleženci družbenega razvoja Slovenije.

Iz poročila IOM⁵ izhaja, da je prispevek migrantov k trajnostnemu razvoju držav cilja in držav izvora merljiv v milijardah dolarjev. Skupni prispevek migrantov v globalnem BDP znaša 9 % celotnega proizvoda oziroma tri bilijarde dolarjev več, kot če bi migranti ostali v matičnih državah. V letu 2017 je bilo 466 milijard dolarjev prejemkov migrantov prenakazanih v matične države, kar je trikratnik vseh sredstev, ki jih mednarodna skupnost nameni za uradno razvojno pomoč. Po drugi strani migranti 85 % svojih prejemkov porabijo v državi gostiteljici.

Maja 2015 je Evropska komisija predstavila Evropsko agendo o migracijah, v kateri opisuje takojšnje ukrepe, ki bodo sprejeti v odziv na krizne razmere v Sredozemlju, in ukrepe, ki jih je treba za boljše upravljanje vseh vidikov migracij sprejeti v prihodnjih letih. Evropska agenda o migracijah tako nadaljuje globalni pristop EU k vprašanju migracij in razvoja, ki v luči skupne migracijske politike držav EU vidi migracije in mobilnost kot pozitivna dejavnika napredka.

Na vprašanje glede pripravljenih ukrepov v povezavi s **kulturnim vidikom** priključitve Mestne občine Velenje matični domovini Vlada Republike Slovenije pojasnjuje, da Ustava Republike Slovenije v svojem 61. členu vsakomur zagotavlja pravico, da goji in izraža svojo kulturo in uporablja svoj jezik in pisavo. Pri tem bi radi opozorili na formulacijo: »Vsakdo ima pravico...«, kar pomeni, da se ta pravica ne nanaša zgolj na državljane Republike Slovenije. Enako velja tudi za 62. člen ustave, ki govori o

³ Sklep iz 8. redne seje dne 15. 11. 2018.

⁴ Imenovana naknadno namesto Jana Škoberneta.

⁵ Migration and the 2030 Agenda, IOM, Ženeva 2018, str. 11.

pravici do uporabe svojega jezika in pisave. Gre za kulturno pravico, ki jo je v skladu s tem členom moč zakonsko omejiti le v postopkih pred državnimi in drugimi organi, ki opravljajo javno službo.

Glede razpisa za prosto delovno mesto na osnovni šoli v Velenju pojasnjujemo, da je pri izpolnjevanju obrazca PDM-1 (prosto delovno mesto) prišlo do napake, zato je zadevna osnovna šola objavo takoj, ko so napako ugotovili, umaknila ter objavila pravilno. Vsi prijavljeni kandidati so bili o napaki obveščeni.